

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КРАЇНОЗНАВСТВА

Т е м а 1. Методологічні основи країнознавства.

П л а н

1. Предмет, методи і завдання країнознавства. Функції країнознавства. Принципи країнознавства.
2. Основні періоди становлення та розвитку країнознавства. Розмаїтість підходів до країнознавства.
3. Класифікація і типологія країн світу. Сучасні типологічні схеми країн світу
4. Регіоналізація країн світу.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Анучин В. А. Страноведение: состояние и задачи / В. А. Анучин. – М., 1984.
- Барыгин И. Н. Международное регионоведение: теория и практика / И. Н. Барыгин. – С.Пб., 2009.
- Вардомский Л. Б. Регионоведение / Л. Б. Вардомский, В. А. Дергачев. – М., 2010.
- Країнознавство. Систематизація країн світу. – Л., 2006.
- Масляк П. О Країнознавство: підруч./ П. О. Масляк. – К., 2008
- Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О.Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.
- Масляк Я. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / Я. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996.
- Методика сравнительного страноведения (Экономическая и социальная география) /под ред. Н. С. Мироненко. – М., 1993.
- Ровенчак І. І. Типологія країн світу / І. І. Ровенчак. – Л., 1998.

Тема 2. Глобальні цивілізаційні структури і цивілізаційний підхід.

П л а н

1. Цивілізація як категорія аналізу розвитку людства. Поняття «цивілізація». Історія розвитку світових цивілізацій.
2. Цивілізаційний підхід у країнознавстві.
3. Теоретичні проблеми цивілізаційного підходу. Проблеми еволюції, кількості і меж цивілізацій.

4. Порівняльний аналіз світових цивілізацій.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Мечников Л.И. Цивилизация и великие исторические реки / Л. И. Мечников. – М., 1995.

Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Сорокин П. Общие принципы цивилизационной теории и ее критика / П. Сорокин // Сравнительное изучение цивилизаций. – М., 1998.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Тойнби А. Постигание истории / А. Тойнби. – М., 1996.

Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А. Тойнби. – М.; С.-Пб., 1995.

Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М., 2003.

Тема 3. Світосистемі структури та світосистемний підхід. Глобальні інтерпретації сучасності.

П л а н

1. Інформаційна революція. Мережеве суспільство.

2. Концептуальна сутність глобалізації як суспільно-географічного процесу.

3. Світосистемний ефект глобалізації. Поняття «світосистема» її функціонально-компонентний склад.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Бебик В. М. Сучасна глобалістика : провідні концепції і модерна практика / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтярьова. – К.: Ун-т «Україна», 2006.

Лукашевич В. М. Глобалистика: учеб. пособ. / В. М. Лукашевич. – Л., 2004.

Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. – К., 2004.

Миронко Н.С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Многоликая глобализация / под ред. П. Бергера и С. Хантингтона: пер. с англ. В.В. Сапова; под ред. М. М. Лебедевой. – М., 2004.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Світове господарство в умовах глобалізації / за ред. Я.Б. Олійника, П.Б. Яценка, В. К. Бабарицької. – К., 2004.

Хелд Д. Глобальные трансформации: Политика, экономика, культура / Д. Хелд и др.: пер. с англ. В.В. Сапова и др. – М., 2003.

Чумаков А. Н. Глобализация – контуры целосного мира / А. Н. Чумаков. – М., 2005.

Яценко Ю. В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций / Ю. В. Яценко. – [2-е изд., перераб. и допол.] – М., 2003.

Тема 4. Сучасні проблеми глобальної світової цивілізації .

П л а н

1. Поняття про глобальні проблеми сучасної цивілізації.
2. Проблеми міжнародної безпеки і роззброєння.
3. Тероризм як глобальна проблема сучасної світової цивілізації.
4. Глобальні аспекти проблеми прав людини у сучасному світі.
5. Глобальні екологічна та енергетична проблеми. Сировинна проблема.
6. Демографічна і продовольча проблеми. Глобальна проблема подолання відсталості країн, що розвиваються.
7. Правові проблеми.
8. Глобальна інформаційна мережа. Проблема інформаційної безпеки.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Бебик В. М. Сучасна глобалістика : провідні концепції і модерна практика / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтярьова. – К.: Ун-т «Україна», 2006.

Европеизация и разрешение конфликтов : конкретные исследования европейской периферии / пер. с англ. – М., Весь мир, 2005.

Кастельс М. Информационная эпоха. / М. Кастельс. – М., 2007.

Лозо В.І. Становлення і розвиток правових основ екологічної стратегії європейського союзу : моногр. / В. І. Лозо. – Х.: Право, 2008.

Лукашевич В. М. Глобалистика: учеб. пособ. / В. М. Лукашевич. – Л., 2004.

Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. – К., 2004.

Многоликая глобализация / под ред. П. Бергера и С. Хантингтона: пер. с англ. В.В. Сапова; под ред. М. М. Лебедевой. – М., 2004.

Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України / С. І. Соколенко. – К.: Логос, 1999.

Чумаков А. Н. Глобализация. Контуры целостного мира / А. Н. Чумаков. – М., 2005.

Тема 5. Світове господарство як система і множина його структур.

П л а н

1. Системна сутність та різноманітність визначень поняття «світове господарство» . Компоненти світового господарства.

2. Стадії та циклічність розвитку світового господарства. Інформаційно-технічна революція. Інтернаціоналізація світового господарства.

3. Множина структур світогосподарської системи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : навч. посіб. / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К., 2007.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дергачев В. А. Глобальная геоэкономика: Трансформация мирового экономического пространства / В. А. Дергачев. – Одесса: ИНПРЭЭИ НАНУ, 2003.

Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О. Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.

Масляк Я. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / Я. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996.

Румянцев А. Л. Міжнародна торгівля. / А. Л. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К.: ЦНЛ, 2004.

Світова економіка. – К.: Либідь, 2001.

Світова економіка / за ред. А. С. Филипенка. – К., 2007.

Яценко П. Б. Мегатренди світового господарства / П. Б. Яценко // Укр. географ. журнал. – 1988. – № 4.

Тема 6. Суверенна держава і недержавні утворення у складі світосистеми.

П л а н

1. Суверенна держава.
2. Чинники становлення національних держав.
3. Національні інтереси держави.
4. Недержавні утворення та їхня роль у сучасному світі.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – Айрис Прес, 2004.

Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі / М. С. Дністрянський. – Л.: ЛНУ, 2000.

.

Колосов В. А. Геополитика и политическая география. / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М., 2001.

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Фуше М. Европейская республика. Исторические и географические контуры / М. Фуше: пер с фр. – М.: Международные отношения, 1999.

Челлен Р. Государство как форма жизни / Р. Челлен: пер. с швед. – М.: РОССПЭН, 2008.

Яценко Б. Л. Політична географія / Б. Л.Яценко. – К.: НАНУ, 2005.

Тема 7. Політична карта світу та її зміни.

П л а н

1. Античні держави світу, їх державний устрій і міждержавні відносини. Країни Стародавнього Сходу.
2. Політична карта світу, державний устрій, внутрішня і зовнішня політика держав епохи феодалізму.
3. Епоха колоніалізму, формування великих світових колоніальних імперій.
4. Перша світова війна, її причини. Політична карта світу після Першої світової війни.
5. Друга світова війна. Політична карта світу після Другої світової війни. Крах епохи колоніалізму.
6. Холодна війна, її причини, вплив на світові політичні процеси. Крах світової соціалістичної системи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Арон Р. Мир и война между нациями / Р. Арон: пер з фр. – К.: Юніверс, 2000.

Бабурин С. Н. Мир империй: Территория государства и мировой порядок / С. Н. Бабурин. – Спб.: Изд-во Р. Асланова «Юрид. центр Пресс», 2005.

Васильев Л. С. История Востока: в 2 т. / Л. С. Васильев. – М.: Высш. шк., 1998.

Гренвил Дж. История XX века. Люди. События. Факты / Дж. Гренвил: пер. с англ. О. Суворова. – М.: Аквариум, 1999.

Девіс Н. Європа. Історія / Н. Девіс– К., 2001.

Історія західних і південних слов'ян: XX століття. – Х.: Око, 1998.

Кисинджер Г. Дипломатия / Г. Кисинджер: пер. с англ. – М.: Ладомир, 1997.

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов. / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Мартиненко А. К. Міжнародні відносини (1945 – 1975) / А. К. Мартиненко. – К., 2007.

Перепелица Г. М. Конфликты в посткоммунистичній Європі / Г. М. Перепелица. – К.: НІСД, 2003.

Рожков С.С. Динамика империй / С. С. Рожков. – К., 1993.
Фрай С.П. Всемирная история / С.П Фрай. – М., 1999.

Тема 8. Основи геополітики та політичної географії.

П л а н

- 1.Теоретичні основи геополітики і політичної географії.
- 2.Розвиток геополітичних та політико-географічних ідей.
- 3.Геопросторова політична організація світу.
- 4.Держава як просторова геополітична система. Держави в сучасному світі.
- 5.Геополітика держави на міжнародній арені. Геостратегія.
- 6.Політична географія та геополітика України.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Адрианова Т. В. Геополитические теории XX в. (Социально философское исследование) / Т. В. Адрианова. – М., 1996.
- Арон Р. Мир и война между нациями/ Р. Арон: пер з фр. – К.: Юніверс, 2000.
- Бжезинский З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / З. Бжезинский: пер. с англ. – К.: Від. Дім «Киево-Могил. Акад.», 2006.
- Вандам Е. А. Геополитика и геостратегия / Е. А. Вандам. – М.: Куликово поле, 2002.
- Василевський О. Л. Структура геополітичних інтересів України / О. Л. Василевський, М. М. Гончар – К.: 1995.
- Гаджиев К. С. Геополитика. / К. С. Гаджиев. – М.: Междунар. отношения, 1997.
- Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – Айрис Прес, 2004.
- Кисинджер Г. Дипломатия / Г. Кисинджер: пер. с англ. – М.: Ладомир, 1997.
- Колосов В.А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н.С. Мироненко. – М., 2001
- Мечников Л.И. Цивилизация и великие исторические реки / Л. Мечников. – М., 1995.
- Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2007.
- Хантингтон С. Столкновение цивилизации / С. Хантингтон. – М., 2003.
- Челлен Р. Государство как форма жизни / Р. Челлен: пер. со швед. – М.: РОССПЭН, 2008.

Тема 9. Географія політичних партій.

П л а н

1. Електоральна географія. Завдання і методи.
2. Типи партійних систем. Класифікація політичних партій.
3. Фактори, що впливають на результати виборів.

4. Вибірчі системи в державах світу. Джеррімандеринг.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПІ, 2000.

Василенко В. А. Административно государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000.

Великобритания. Эпоха реформ / под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.

Дербишар Дж. Д. Политические систем мира : в 2 т. / Дж. Д. Дербишар. – М., 2004.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Мангейм Дж. Б. Политология методы исследований / Дж. Б. Мангейм. – М., 1999.

Політологія / за заг. ред. І. С. Дзюбка, К. М. Лемківського. – К., 2001.

Політологія : академічний курс. – К., 2006.

Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Чаморро С. М. Общее и особенное в развитии политической и правовой культуры обществ Запада Востока и России / С. М. Чаморро. – М., 1998.

Тема 10. Схема країнознавчого аналізу.

П л а н

1. Різновиди країнознавчих підходів.
2. Класична схема країнознавчого аналізу.
3. Концептуальні напрямки країнознавчого аналізу.
4. Схема комплексного географічного країнознавства.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Анучин В. А. Страноведение: состояние и задачи / В. А. Анучин. – М., 1984.

Методика сравнительного страноведения (Экономическая и социальная география) / под ред. Н. С. Мироненко. – М., 1993.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: [учеб. пособ. для вузов] . / Н. С. Мироненко – М.: Аспект Пресс, 2001.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Яценко Б.П. Концептуальні засади географічного країнознавства / Б. П. Яценко // Україна та глобальні процеси. – К.; Луцьк, 2000.

Тема 11. Геопростір і територія. Географічне та геополітичне положення країни.

П л а н

1. Простір і територія в країнознавстві.
2. Територія країни і держави.
3. Формування території держави. Внутрішній поділ країн.
4. Відмінності морфології та геопросторового положення держави.
5. Кордони держави.
6. Поняття, методологічні основи вивчення і властивості географічного та геополітичного положення країни.
7. Ієрархічні рівні геополітичного положення країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Колосов В.А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М., 2001

Максаковский В.П. Историческая география мира / В. П. Максаковский М. – 1999.

Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.

Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. К., 2007.

Яценко П. Б. Политическая география / П. Б. Яценко. – К., 2005.

Тема 12. Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни.

П л а н

1. Поняття про природні умови та природні ресурси. Оцінка природних факторів у країнознавстві.
2. Покомпонентна характеристика природних факторів у країнознавстві.
3. Вплив природних факторів на життя и господарську діяльність людини.
4. Ступень та характер освоєння природи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Арманд Д. Л. Географические системы и система географических наук / Д. Л. Арманд // Системный подход в географии . М., 1972.

Бабурин В. Л. Географические основы управления / В. Л. Бабурин, Ю. Л. Мазуров. – М., 2000.

Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.

Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Тема 13. Історія формування етносу, держави і суспільства.

П л а н

1. Методи аналізу історії країни. Періодизація всесвітньої історії.
2. Історичні джерела. Рівні аналізу історичного матеріалу.
3. Необхідність історичної інформації у країнознавстві.
4. Давність походження народу та території його етногенезу. Процеси етнічної консолідації. Процеси територіальної консолідації держави.
5. Становлення і розвиток політичної системи країни.
6. Становлення правової системи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Арон Р. Мир и война между нациями / Р. Арон: пер. з фр. – К.: Юніверс, 2000.

Бродель Ф. Время мира. Материальная цивилизация, экономика и капитализм XV-XVIII вв. / Ф. Бродель. – М., 1992.

Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – Айрис Прес, 2004.

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Мечников Л.И. Цивилизация и великие исторические реки / Л. И. Мечников. – М., 1995.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Тойнби А. Постигание истории / А. Тойнби. – М., 1996.

Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А. Тойнби. – М.; С.-Пб., 1995.

Фрай С. П. Всемирная история / С. П. Фрай. – М., 1999

Фуше М. Европейская республика. Исторические и географические контуры / М. Фуше: пер с фр. – М.: Международные отношения, 1999.

Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М., 2003.

Челлен Р. Государство как форма жизни / Р. Челлен: пер. с швед. – М.: РОССПЭН, 2008.

Тема 14. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії.

П л а н

1. Методика вивчення населення країни. Зайнятість населення. Статевовіковий склад населення.

2. Методика вивчення народів. Расовий, етнічний, мовний, релігійний склад населення.
3. Розселення населення. Поняття та види.
4. Методи дослідження мережі розселення країни. Міграції. Діаспора.
5. Методи аналізу територіальної організації систем розселення країни. Урбанізація.
6. Опорний каркас розселення країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.
- Економічна і соціальна географія світу. – К., 2006.
- Лаппо Т.М. География городов / Т. М. Лаппо. – М., 1997.
- Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.
- Миронко Н.С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.
- Хорев Б.С. Проблемы городов / Б. С. Хорев. – М., 1971.

Тема 15. **Культура, релігія, мистецтво країни.**

П л а н

1. Феномен культури в контексті цивілізаційного підходу
2. Теоретико-методологічні основи країнознавчої характеристики феномена культури. Культурний плюралізм.
3. Схема аналізу складових культури країни.
4. Країнознавча характеристика окремих компонентів культурного життя країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Бабурин В. Л. Географические основы управления / В. Л. Бабурин, Ю. Л. Мазуров. – М., 2000.
- Географический энциклопедический словарь. Понятие и термины. М., 1988.
- Емохонова Л.Г. Мировая художественная культура / Л. Г. Емохонова. – М., 2001.
- Історія світової культури. Культурні регіони : навч. посіб. / кер. авт. кол. Л. Т. Левчук. – К., 1997
- Кастельс М. Информационная эпоха / М. Кастельс. – М., 2007.
- Максаковский В.П. Всемирное культурное наследие / В. П. Максаковский. – М., 2000.
- Максаковский В.П. Географическая культура : учеб. пособ. / В. П. Максаковский. – М. 1998.
- Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Яценко Б.П. Концептуальні засади географічного країнознавства / Б. П. Яценко // Україна та глобальні процеси. – К.; Луцьк, 2000.

Тема 16. Економічна сфера країни.

П л а н

1. Методи аналізу економіки й інфраструктури країни.
2. Організаційно-управлінська, функціонально-господарська та територіальна структура господарства.
3. Економічна сутність і зміст інфраструктури. Підходи до вивчення інфраструктури у країнознавстві.
4. Зовнішньоекономічна діяльність країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: навч. посіб. / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К., 2007.
- Дабабов С. А. Іфраструктура / С. А. Дабабов, П. Б. Яценко // Економ. географія. – 1982. – Вып. 33.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Економіка зарубіжних країн / за ред. А.С. Филипенка. – К., 1996.
- Економіка і соціальна географія світу / за ред. П.Б. Яценка. – К., 2006.
- Кузик С. Економічна і соціальна географія Америки / С. Кузик, М. Книш. – Л.: ЛНУ, 1999.
- Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О. Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.
- Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підруч. / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – [6-те вид., виправл.] – К.: Знання, 2004.
- Румянцев А.Л. Міжнародна торгівля. / А. Л. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К.: ЦНЛ, 2004.
- Світова економіка. – К.: Либідь, 2001.
- Світова економіка / за ред. А. С. Филипенка. – К., 2007.
- Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України / С. І. Соколенко. – К.: Логос, 1999.
- Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / за ред. О. І. Шаблія. – Л., 2000.
- Яценко П. Б. Мегатренди світового господарства / П. Б. Яценко // Укр. географ. журнал. – 1988. – № 4.

Тема 17. Політична сфера країни.

П л а н

1. Методика вивчення політичної системи країни.

2. Типи держав за формою правління, державним устроєм та політичним режимом. Політико-правові інститути.
3. Особливості політичної організації території держави.
4. Регіональні особливості політичної організації суспільства.
5. Поняття та структура правової системи.
6. Політична сфера держави та світовий політичний процес і міжнародні відносини.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Василенко В. А. Административно государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000.

Великобритания. Эпоха реформ/ под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.

Дербишар Дж. Д. Политические системы мира: в 2 т. / Дж. Д. Дербишар. – М., 2004.

Колосов В. А. Геополитика и политическая география. / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М., 2001.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування / В. С. Куйбіда. – К., 2004

Мангейм Дж. Б. Политология методы исследований / Дж. Б. Мангейм. – М., 1999.

Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2007